

ES

Íslendingar skulu á altingsval
nú leygardagin

sum heild er øðrumegin ein dygg almenn vælfærdar-, almannatrygðar- og útbúgvingarskipan og hinvegin eitt vinnulív grundað á handilsfrælsi, opnan marknað og virkna luttöku í altjóða samstarvi.

Valmanifest

Sum lið í valstríði sínum hefur Samfylkingin sent út ein bókling við heitinum Javnvág og framburður/Búskaparpolitikkur við ábyrgd (Jafnvægi og framfarir/Ábyrg efnahagsstefna). Bóklingurinn, sum Jón Sigurðsson hagfrøðingur og fyrrverandi stjóri í Norðurlandska figgingarbankanum, Tjóðbankastjóri og figgjarmálaráðharri, hefur ritstýrt, er ólíkur øðrum valsstríðsritum, er meiri sum ein greinagerð og kann saktans lesast sum eitt slag av manifesti, har politisku framtíðar-

áherðslurnar hjá flokkinum eru annar tráðurin.

Í bóklinginum verður búskaparstöðan í Íslandi lýst frá einum atfinningarsomum sjónarmiði. Atfinningarnar eru serliga vendar móti teirri búskaparstýring, sum stjórnarsamgongan hefur staðið fyri tey seinastu seks árin. Undirlagið fyri atfinningunum er útigjøg, at ES-limaskapur er tað hald sum Ísland eigur at seta sær til at tryggja búskaparligan støðugleika og vælfærd.

Sambært bóklinginum hefur sitandi stjórn ikki megnað at skipa politikk sín í sambandi við figgjarviðurskiptini hjá tí almenna og peningamál yvirhøvur. Úrslitið er, at óstöðuleiki valdar í búskapinum við øktari virðisminking (inflation) og versnandi vakstrarlíkindum. Í mars 2001 valdi stjórnin at áseta mark fyri virðisminkingina (inflatiónina) og setti gang-

virðið (kursin) á krónuni á flot. Kortini hefur stjórnin ongantíð eydnast at fáa bilbugt við virðisminkingini, siga bóklingshøvundarnir, tvørturímóti hava royndirnar at tálma virðisminkingina við at hækka grundrentuna hjá Tjóðbankanum gjørt sítt til at halda gangvirðið á krónuni høgum, sum so aftur hefur elvt til hall á handilsjavnanum.

Tey seinnu árin hefur ein innstoytur verið av útlenskari figging í íslenska kervið bæði orsakað av íløgum í stórverkætlanir (eitt nú Kárahnjúkabyrgingina), men eisini til endurláns innanlands. Hesin innstoyturin hefur eisini trýst gangvirði á krónuni upp.

Onnur viðurskipti, eitt nú at útlenskir lánistovnar gevaskulda-brøv út í íslenskum krónum, hava virkað sama veg.

Undir slíkum umstøðum er

gangvirði hjá krónuni sum minsta gjaldoyra á altjóðamarknaðinum ridlut og viðbrekið fyri skiftingum á figgjarmarknaðum úti í heimi. Í tíðarskeiðinum frá 2001 til 2006 hefur veruliga gangvirðið á krónuni sveiggjað nógv og var í seinasta ársfjórðingi í 2005 heili 42 prosent hægri enn í sama ársfjórðingi í 2001.

Viðskiftakostnaðurin hjá íslenskum fyrirkum er nógv vaksin orsakað av hesum og sveiggini í gangvirðinum minka um íløguhugin hjá teimum.

Hóast bóklingshøvundarnir ásanna at verðandi gangvirðiskipan (t.e. at krónan flýtur) kann fáast at virka um onnur búskaparlig stýri-amboð verða brúkt við skili, er niðurstøðan hjá teimum tó, at áneyðir eru at umhugsa at skipa gjaldmiðil og gangvirði øðrvísi í Ísland, tí spurningurin er, sum teir taka til, um krónan er nóg stór fyri Ísland.

Við øðrum orðum eiga íslendingar gera búskap sín út til at uppfylla tey krøv og treytir, sum settar verða fyri at kunna taka evruna upp sum løggildan gjaldmiðil.

Landbúnaður og studnings-tryggjaðir okursprísir

Í bóklinginum fær íslenski landbúnaðurin toyggi. Soleiðis sum landbúnaðurin nú er skipaður, skriva bóklingshøvundarnir, ger vantandi kapping, almennur framleiðslustudningur, miðstýring av framleiðslu og prísalagi, høgur tollur á innflutta búnaðarvøru og innflutningsforðingar, at matvøruprísurin í Íslandi er uppi í gjøg.

Landbúnaðurin verður rikin eftir einum avoldaðum heildarlagi, ið tað almenna hefur tikið undir sín verndarvong. Skipanin er ein tíðarvilla og eigur tí at verða broytt sum skjótast.

Sitandi stjórn hefur havt eitt søguligt høvi, halda høvundarnir, miðvíst at umskipað framleiðslu- og sölviðurskiptini innan landbúnaðin. Undanfarin ár hefur áhaldandi trot verið á arbeiðsmegi

í mongum vinnugreinum. Slíkar umstøður áttu at gjørt tillaging til nýggjar virkishættir munandi lættari enn annars. Men stjórnin læt henda møguleika gleppa sær av hondum.

Við teimum royndum í huga sum íslendingar hava havt av at fríhandli og upplating av marknaðum, eitt nú síðani ESB-sáttmálin kom í gildi, meta høvundarnir, at ES-limaskapur er greiðasta leiðin hjá íslendingum bróta seg út úr hesi stíðnaðu landbúnaðarskipan, sum fyrst og fremst verður rikin til frama fyri fastgrógvinsráhugamál í samfelagnum.

Teir ásanna, at landbúnaðarpolitikkurin hjá ES ikki er lýtaleykur sæddur í heimsbúskaparligum ljósi, m.a. tí at hann í ov stóran mun forðar innflutningi av búnaðarvøru frá menningarlandum, men halda kortini at ES-limaskapur hevði verið eitt stórt framtig fyrri íslenskar brúkarar og bøndur. Limaskapur hevði latið nýggjar marknaðir upp og við tað høvdu matvøruprísirnir lækkað munavert, eins og teir gjørdur í Svøríki og Finnlandi, tá ið hesi lond gjørdust limir í ES í 1995.

ES: sannleikin, vegurin og framtíðin

Sum sagt er undirlagið fyri bóklinginum Javnvág og framburður/Búskaparpolitikkur við ábyrgd, tað at Ísland eigur at stevna fram í móti ES-limaskapi og við evruni sum løggildum gjaldmiðli.

Limaskapur og evru-tøka høvdu, sambært bóklingshøvundunum, ment samhandilin við útlond, stimbra til meiri kapping, gjørt nýtslurverur bíligari, styrkt umhvørvisverndina, stýrta upp undir tøkni menning og yvirhøvur verið til bata fyri alt samfelagið og vælfærdina.

Men ikki bara tað.

Fyrirreikingarnar til ES-limaskap høvdu eisini, eftir teirra meting, í sjálvum sær kunnað kjølfest íslenskan búskaparpolitikk og tryggjað meiri støðugleika.